

ద్వితీయ కాణ్డే - ద్వితీయ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । ప్రజాపతిప్ర-జాః । అస్మజ్జత । తాః । స్తుష్టా
 ఇన్ద్రాగ్నిః ప్ర-అగ్ని । అపేతి । అగూపాతామ్ । సః । అదాయత్ । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః
 ఇన్ద్రాగ్నిః ప్ర-అగ్ని । వై । మే । ప్రజాపతిప్ర-జాః । అపేతి । అఘుక్తతామ్ । ఇతి । సః । ఏతమ్
 ఇన్ద్రాగ్నిమిత్యేప్ర-అగ్నిమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । అపశ్యత్ । తమ్ ।
 నిరితి । అవపత్ । తౌ । అస్మై । ప్రజాపతిప్ర-జాః । ప్రేతి । అసాధయతామ్ । ఇన్ద్రాగ్నిః ప్ర-
 అగ్ని । వై । ఏతస్య ప్రజాపతిప్ర-జామ్ । అపేతి । గూపాతః । యః । అలమ్ । ప్రజాయాపతి
 ప్ర-జాయే । సన్న్ । ప్రజాపతిప్ర-జామ్ । న । విన్వతే । ఇన్ద్రాగ్నిమిత్యేప్ర-అగ్నిమ్ । ఏకాదశకపాల
 మిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ప్రజాకామపతిప్రజా-కామః । ఇన్ద్రాగ్నిః ప్ర-
 అగ్ని ॥౧॥ ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । తౌ । ఏవ । అస్మై ।
 ప్రజాపతిప్ర-జామ్ । ప్రేతి । సాధయతః । విన్వతే । ప్రజాపతిప్ర-జామ్ । ఇన్ద్రాగ్నిమిత్యేప్ర-
 అగ్నిమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । స్వర్గమానః । క్షేతే ।
 వా । సజాతేప్వీతీస-జాతేషు । వా । ఇన్ద్రాగ్నిః ప్ర-అగ్ని । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-
 ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । తాభ్యామ్ । ఏవ । ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ । త్రాతృవ్యస్య । వృక్షే
 వీతి । పాపూనా । త్రాతృవ్యేణ । జయతే । అపేతి । వై । ఏతస్యాత్ । ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ ।
 క్రామతి । యః । సజ్జామమితిసమ్-గ్రామమ్ । ఉపప్రయాతీత్యువ-వ్రయాతి ।
 ఇన్ద్రాగ్నిమిత్యేప్ర-అగ్నిమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి ॥౨॥ వపేత్ ।

సక్రామమితీనమ్-గ్రామమ్ । ఉపప్రయాస్యన్మిత్యప- ప్రయాస్యన్ । ఇన్ద్రాగ్నీఐత్ర-
 త్నమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తా । ఏవ । అస్మిన్ ।
 ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ । ధత్తః । సహ । ఇన్ద్రాయేణ । వీర్యేణ । ఉప । ప్రేతి । యాతి । జయతి
 తమ్ । సక్రామమితీనమ్-గ్రామమ్ । ఏతి । వై । ఏషా । ఇన్ద్రాయేణ । వీర్యేణ । ఋద్యతే । యః
 సక్రామమితీనమ్-గ్రామమ్ । జయతి । ఇన్ద్రాగ్నమిత్యేత్వ-త్నమ్ । ఏకాదశ
 కపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । సక్రామమితీనమ్-గ్రామమ్ । జిత్వా ।
 ఇన్ద్రాగ్నీఐత్ర-త్నమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । తా
 ఏవ । అస్మిన్ । ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ ॥౩॥ ధత్తః । న । ఇన్ద్రాయేణ । వీర్యేణ । వీతి । ఋద్యతే
 అపేతి । వై । ఏతస్మాత్ । ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ । క్రామతి । యః । ఏతి । జనతామ్ । ఇన్ద్రాగ్న
 మిత్యేత్వ-త్నమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । జనతామ్ ।
 ఏష్యన్ । ఇన్ద్రాగ్నీఐత్ర-త్నమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి ।
 ధావతి । తా । ఏవ । అస్మిన్ । ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ । ధత్తః । సహ । ఇన్ద్రాయేణ । వీర్యేణ ।
 జనతామ్ । ఏతి । పౌష్టమ్ । చరుమ్ । అను । నిరితి । వపేత్ । పూషా । వై । ఇన్ద్రాయస్య ।
 వీర్యస్య । అనుప్రదాతేత్యను-ప్రదాతా । పూషణమ్ । ఏవ ॥౪॥ స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-
 ధేయేన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మై । ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ । అను । ప్రేతి ।
 యచ్ఛతి । క్షేత్రపత్యమితీక్షేత్ర-పత్యమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । జనతామ్ । అగత్యేత్యా-
 గత్య । ఇయమ్ । వై । క్షేత్రస్య పతిః । అస్యామ్ । ఏవ । ప్రతీతి । తిష్ఠతి । ఇన్ద్రాగ్నమిత్యేత్వ-
 త్నమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । ఉపరిష్ఠాత్ । నిరితి । వపేత్ । అస్యామ్
 ఏవ । ప్రతిష్ఠాయేతి ప్రతి-స్థాయ । ఇన్ద్రాయమ్ । వీర్యమ్ । ఉపరిష్ఠాత్ । అత్యన్ । ధత్తే ॥౫॥

పరిశ్రీతతిపరి-శ్రీతే । యాజయేత్ । రక్షసామ్ । అసన్వవదారాయేత్యసను-అవచారాయ ।
 రక్షోఘ్నిజతిరక్ష-ఘ్ని । యాజ్ఞాసువాశ్యేజతి యాజ్ఞా-అనువాశ్యే । భవతు । రక్షసామ్ ।
 స్పృశ్యే । అగ్నయే । రుద్రవతతిరుద్ర-వతే । పురోదాశీమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । అభిచరన్నిత్యభి-చరన్మి । ఏషా । వై । అస్య । ఘోరా । తనూ । యత్ । రుద్రు ।
 తన్మి । ఏవ । ఏనమ్ । ఏతి । పుశ్చతి । తాజత్ । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చతి । అగ్నయే ।
 సురభిమతతిసురభి-మతే । పురోదాశీమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ । నిరితి ।
 వపేత్ । యస్య । గావో వా । పురుషాః ॥౧౧॥ వా । ప్రమీయేరన్నితిప్ర-మీయేరన్మి । యా ।
 వా । దిధీయాత్ । ఏషా । వై । అస్య । భేషజ్ఞా తనూ । యత్ । సురభిమతతిసురభి-మతే ।
 తయా । ఏవ । అస్మై । భేషజమ్ । కరోతి । సురభిమతతిసురభి-మతే । భవతి । పూతీగ్వస్యేతి
 పూతి-గ్వస్య । అపహత్యాత్యప-పాత్యే । అగ్నయే । క్షామవతతిక్షామ-వతే । పురోదాశీమ్
 అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । స్రజ్ఞామతిసమ్-గ్రామే । సంయతతిసమ్-
 యతే । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఏవ । ఏనమ్ । శమయిత్వా । పరాన్ । అభి । నిరితి
 దిశతి । యమ్ । అపరేషామ్ । విధ్యన్తి । జీవతి । సః । యమ్ । పరేషామ్ । ప్రేతి । సః । మీయతే
 జయతి । తమ్ । స్రజ్ఞామతి సమ్-గ్రామమ్ ॥౧౨॥ అభీతి । వై । ఏషః । ఏతాన్ । ఉచ్యతి ।
 యేషామ్ । పూర్వాపరాజతిపూర్వ-అపరాః । అన్వజ్ఞుః । ప్రమీయన్తజతి ప్ర-మీయన్తే ।
 పురుషాహుతిరితిపురుష-అహుతిః । హి । అస్య । ప్రియతమేతి ప్రియ-తమా । అగ్నయే ।
 క్షామవతతిక్షామ-వతే । పురోదాశీమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ ।
 భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఏవ । ఏనమ్ । శమయతి । న । ఏషామ్ । పురా । అయుషః ।
 అపరాః । ప్రేతి । మీయతే । అభీతి । వై । ఏషః । ఏతస్య । గృహాన్ । ఉచ్యతి । యస్య । గృహాన్ ।

దహతి | అగ్నయే | క్రామవతతిక్రామ-వతే | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ |
నిరితి | వపేత్ | భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన | ఏవ | ఏనమ్ | కమయతి | వ | అస్య |
అపరమ్ | గృహాన్ | దహతి || ౧౦ ||

|| ప్రతపతయేనిశితాయాంనిర్వపేత్పురుషాస్సుక్రామంసరతాన్తరక || ౧౧ ||

అగ్నయే | కామాయ | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ |
యమ్ | కామః | న | ఉపనమేదిత్యుప-నమేత్ | అగ్నిమ్ | ఏవ | కామమ్ | సేవ | భాగధేయేనేతి
భాగ-ధేయన | ఉపేతి | ధావతి | సః | ఏవ | ఏనమ్ | కామేన | సమితి | అర్చయతి | ఉపేతి
ఏనమ్ | కామః | నమతి | అగ్నయే | యవిష్యాయ | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-
కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | స్పర్షమానః | త్రేతే | వా | సజాతేష్యేతిస-జాతేషు | వా | అగ్నిమ్ |
ఏవ | యవిష్వమ్ | స్వేన | భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన | ఉపేతి | ధావతి | తన | ఏష
ఇన్ద్రియమ్ | వీర్యమ్ | త్రాత్యవ్యస్య || ౧౧ || యువతే | వీతి | పాప్యసా | త్రాత్యవ్యేణ | ఇయతే
అగ్నయే | యవిష్యాయ | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ |
అభిచర్యమాణాఇత్యభి-చర్యమాణః | అగ్నిమ్ | ఏవ | యవిష్వమ్ | స్వేన | భాగధేయేనేతిభాగ-
ధేయన | ఉపేతి | ధావతి | సః | ఏవ | అస్మాత్ | రక్షాగంసి | యవయతి | న | ఏనమ్ | అభిచర
న్నిత్యభి-చరన్ | స్పృణుతే | అగ్నయే | ఆయుష్వతే | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-
కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | యః | క్రామయేత | సర్వమ్ | ఆయుః | ఇయాత్ | చతి | అగ్నిమ్
ఏష | ఆయుష్వన్ | స్వేన | భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన | ఉపేతి | ధావతి | సః | ఏష
అస్మిన్ | || ౧౨ || ఆయుః | దధాతి | సర్వమ్ | ఆయుః | ఏతి | అగ్నయే | భావయన్ | అపిభాగ-
వేదసే | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | భావయన్

భూతి-కామః । అగ్నిమ్ । ఏవ । జాతవేదసమితి జాత-వేదసమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-
 ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । ఏసమ్ । భూతిమ్ । గమయతి । భవతి । ఏవ ।
 అగ్నయే । రుక్మతే । పురోదాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ ।
 రుక్మాను ఇతిరుక్-కామః । అగ్నిమ్ । ఏవ । రుక్మస్తమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన
 ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్న్ । రుచమ్ । దధాతి । రోచతే । ఏవ । అగ్నయే ।
 తేజస్వతే । పురోదాశమ్ ॥౧౩॥ అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । తేజస్మాను ఇతి
 తేజః-కామః । అగ్నిమ్ । ఏవ । తేజస్వస్తమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి ।
 ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్న్ । తేజః । దధాతి । తేజస్వీ । ఏవ । భవతి । అగ్నయే । సాహవ్యాయ
 పురోదాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । సీక్షమాదః । అగ్నిమ్ ।
 ఏవ । సాహవ్యమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । తేన । ఏవ
 సహతే । యమ్ । సీక్షతే ॥౧౪॥

॥ బ్రాతృవ్యస్యాస్మిన్వేజస్వతే పురోదాశమష్టాత్రిగంశచ్చ ॥౩॥

అగ్నయే । అన్నవతఇత్యన్న-వతే । పురోదాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । యః । కామయేత । అన్నవానిత్యన్న-వాన్ । స్యామ్ । ఇతి । అగ్నిమ్ । ఏవ ।
 అన్నవస్తమిత్యన్న-వస్తమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతి భాగ- ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః ।
 ఏవ । ఏసమ్ । అన్నవస్తమిత్యన్న-వస్తమ్ । కరోతి । అన్నవానిత్యన్న-వాన్ । ఏవ । భవతి ।
 అగ్నయే । అన్నాదాయేత్యన్న-అదాయ । పురోదాశమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । యః । కామయేత । అన్నాదరత్యన్న-అదః । స్యామ్ । ఇతి । అగ్నిమ్ । ఏవ
 అన్నాదమిత్యన్న-అదమ్ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ

ఏనమ్ | అన్నాదమిత్యన్న-అదమ్ | కరోతి | అన్నాదమిత్యన్న-అదః || ౧౧ || ఏవ | భవతి
 అగ్నయే | అన్నపతయమిత్యన్న-పతయే | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ |
 నిరితి | వపేత్ | యః | క్రామయేత | అన్నపతిరిత్యన్న-పతిః | స్యామ్ | ఇతి | అగ్నిమ్ | ఏష
 అన్నపతిమిత్యన్న-పతిమ్ | స్వసా | భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయస | ఉపేతి | ధావతి | సః |
 ఏవ | ఏనమ్ | అన్నపతిమిత్యన్న-పతిమ్ | కరోతి | అన్నపతిరిత్యన్న-పతిః | ఏవ | భవతి
 అగ్నయే | పవమానాయ | పురోదాశమ్ | అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్
 అగ్నయే | ప్రావకాయ | అగ్నయే | శుచయే | జ్యోగామయావీతిజ్యోక్-అమయావీ | యత్
 అగ్నయే | పవమానాయ | నిర్వపతీతీనిః-వపతి | ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ | ఏవ | అస్మిన్న్ |
 తేన | దధాతి | యత్ | అగ్నయే || ౧౨ || ప్రావకాయ | వాచమ్ | ఏవ | అస్మిన్న్ | తేన | దధాతి
 యత్ | అగ్నయే | శుచయే | ఆయుః | ఏవ | అస్మిన్న్ | తేన | దధాతి | ఉత | యది | ఇతాసురి
 తీత-అసుః | భవతి | జీవతి | ఏవ | ఏతామ్ | ఏవ | నిరితి | వపేత్ | చక్షుష్కామైతిచక్షుః-
 కామః | యత్ | అగ్నయే | పవమానాయ | నిర్వపతీతీనిః-వపతి | ప్రాణమితిప్ర-అనమ్ |
 ఏవ | అస్మిన్న్ | తేన | దధాతి | యత్ | అగ్నయే | ప్రావకాయ | వాచమ్ | ఏవ | అస్మిన్న్ | తేన
 దధాతి | యత్ | అగ్నయే | శుచయే | చక్షుః | ఏవ | అస్మిన్న్ | తేన | దధాతి || ౧౩ || ఉత
 యది | అన్యః | భవతి | ప్రేతి | ఏవ | పశ్యతి | అగ్నయే | పుత్రవత్రతిపుత్ర-వతే | పురోదాశమ్
 అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | ఇన్దాయ | పుత్రిణే | పురోదాశమ్ | ఏకాచశ
 కపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ | ప్రజాకామైతిప్రజా-కామః | అగ్నిః | ఏవ | అస్మిన్ | ప్రజామితి
 ప్ర-జామ్ | ప్రజనయతీతిప్ర-జనయతి | వృద్ధామ్ | ఇన్దః | ప్రేతి | యచ్చతి | అగ్నయే
 రసవత్రతిరస-వతే | అజక్షీరతిత్వజ-క్షీరే | చరుమ్ | నిరితి | వపేత్ | యః | క్రామయేత |

రసవ్యానితిరస-వాన్ । స్యామ్ । ఇతి । అగ్నిమ్ । ఏవ । రసవన్తమితి రస-వన్తమ్ । స్వేన ।
 భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ ఏనమ్ । రసవన్తమితిరస-
 వన్తమ్ । కరోతి ॥౧౦౫॥ రసవ్యానితిరస-వాన్ । ఏవ భవతి । అజస్తీరజత్యజ-స్తీర । భవతి ।
 అగ్నేయా । వై । ఏషా । యత్ । అజా । సాక్షాదితీస-అజాత్ । ఏవ । రసమ్ । అనేతి । రుశ్యే
 అగ్నయే । వసుమతఇతివసు-మతే । పురోదాశమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । యః । క్రామయేత । వసుమానితివసు-మాన్ । స్యామ్ । ఇతి । అగ్నిమ్ ।
 ఏవ । వసుమన్తమితివసు-మన్తమ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి ।
 సః । ఏవ । ఏనమ్ । వసుమన్తమితివసు-మన్తమ్ । కరోతి । వసుమానితివసు-మాన్ । ఏవ ।
 భవతి । అగ్నయే । వాజస్పతఇతివాజ-స్పతే । పురోదాశమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । స్రామిణిసమ్-గ్రామే । సంయత్తఇతి సమ్-యత్తే । వాజమ్ ॥౧౦౬॥ వై
 ఏషః । సిసీర్షతి । యః । స్రామిణిసమ్-గ్రామమ్ । జిగీషతి । అగ్నిః । ఖలు । వై
 దేవానామ్ । వాజస్పదితివాజ-స్పత్ । అగ్నిమ్ । ఏవ । వాజస్పతమితివాజ-స్పతమ్ । స్వేన
 భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । ధావతి । వాజమ్ । హన్తి । వృతమ్ । జయతి
 తమ్ । స్రామిణిసమ్-గ్రామమ్ । అథోఇతి । అగ్నిః । ఇవ । న । ప్రతిధృషతి । ప్రతి-
 ధృషే । భవతి । అగ్నయే । అగ్నివత ఇత్యగ్ని-వతే । పురోదాశమ్ । అప్యకపాలమిత్యప్య-
 కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । యస్య । అగ్నా । అగ్నిమ్ । అభ్యుద్ధరేయురిత్యభి-ఉద్ధరేయుః ।
 నిర్దిష్టభాగఇతినిర్దిష్ట-భాగః । వై । ఏతయోః । అన్యః । అనిర్దిష్టభాగఇత్యనిర్దిష్ట-భాగః । అన్యః
 తౌ । సుమృషన్తావితీసమ్-భవన్తా । యజమానమ్ ॥౧౦౭॥ అభి । సమితి । భవతః । సః ।
 ఈశ్వరుః । అర్చిమ్ । ఆర్చిరిత్యా-అర్చిః । యత్ । అగ్నయే । అగ్నివతఇత్యగ్ని-వతే । నిర్వసతి

వి-వపతి । భాగదేయనేతిభాగ-ధేయన । ఏవ । ఏనా । శమయతి । న । అర్చిమ్ । ఏతి ।
 ఋచ్చతి । యజమానః । అగ్నయే । జ్యోతిష్వతే । ఏనా । అస్మి కపాలమిత్యస్మా-కపాలమ్ ।
 నిరితి । వపేత్ । యస్య । అగ్నిః । ఉర్ధ్వతలత్యుక్-స్యాత్ । అహంతి । అగ్నిహోత్రవత్యగ్ని-
 హోత్ర ఉద్యాయేదిత్యుక్-వాయేత్ । అపరః । అదిష్ట్యా-దిష్ట । అహార్యత్య ఇత్యను-
 ఉర్ధ్వత్యః । ఇతి । అహుః । తత్ । తథా । న । శ్రాద్ధేమ్ । యత్ । భాగదేయమితి భాగ-ధేయమ్ ।
 ఉభీతి । హార్యః । ఉద్రియతలత్యుక్-స్యాత్ । తిమ్ । అపరః । అని । ఉదితి ॥ ౨౧ ॥ ప్రాయేతు
 ఇతి । తానీ । ఏవ । అపజ్ఞాతానీత్యవ-జ్ఞాతాని । స్పర్షిణాయేతిసమ్-నిధాయ । ముస్తిక్ । ఇతః
 ప్రవమమ్ । జ్ఞే । అగ్నిః । స్వాహే । యానే । అధీతి । శ్రావేద్యావితాత-వేద్యా ॥ ౨౨ ॥ గాయత్రియా
 త్రిష్టభా । జగత్యా । దేవేభ్యః । హవ్యమ్ । తపాతు । ప్రతాసన్వితిత-తాసన్వి । ఇతి । చన్దోర్నిరితి
 చన్దః-త్రిః । ఏవ । ఏనమ్ । స్వాత్ । యానే । ధీతి । అనయతి । ఏవ । వాప । నః । అగ్నిః
 ఇతి । అహుః । జ్యోతిః । తు । వై । అస్య । పరాపతితమితిపరా-పతితమ్ । ఇతి । యత్ ।
 అగ్నయే । జ్యోతిష్వతే । నిర్వపతితని-వపతి । యత్ । ఏవ । అస్య । జ్యోతిః । పరాపతితమితిపరా-
 పతితమ్ । తత్ । ఏవ । అవేతి । రున్తి ॥ ౨౩ ॥ కరోత్యన్నాదోదధాతియదగ్నయేకుచయే
 చక్షురేవాస్మిన్నేనదధాతికరోతివాజ్జంయజమానముదేవాస్యపట్న ॥ ౪ ॥

వైశ్వానరమ్ । ద్వారకకపాలమితిద్వారక-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । వారుజమ్ ।
 చరుమ్ । దధిక్రావ్ణిఇతిదధి-క్రావ్ణి । చరుమ్ । అధికస్యమాసఇత్యధి-కస్యమానుః ।
 యత్ । వైశ్వానరః । ద్వారకకపాలమితిద్వారక-కపాలః । భవతి । సంవర్షరవతీనమ్-
 వర్షరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవర్షరేతితి సమ్-వర్షరేతి । ఏవ । ఏనమ్ ।
 స్పర్షయతి । అపేతి । ప్రాపమ్ । పర్ణమ్ । హాతి । భాగదేవ । ఏవ । ఏనమ్ । వరుణహోతారితి

వరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి । దధిక్రావ్ణేతి దధి-క్రావ్ణే । పునాతి । హిరణ్యమ్ । దక్షిణా
 పవిత్రమ్ । వై । హిరణ్యమ్ । పునాతి । ఏవ । ఏనమ్ । ఆర్యమ్ । అస్య । అస్మిమ్ । భవతి
 ఏతామ్ । ఏవ । నిరితి । వపేత్ । ప్రజాకామతిప్రజా-కామః । సంవత్సరతిసమ్-
 వత్సరః ॥ ౨౨ ॥ వై । ఏతస్య । అశాస్త్రః । యోనిమ్ । ప్రజాయాతిప్ర-జాయే । ప్రజానామ్
 నిరితి । దహతి । యః । అలమ్ । ప్రజాయాతిప్ర-జాయే । నన్తి । ప్రజామితిప్ర-జామ్
 న । వ్యతే । యత్ । వైశ్వానరః । ద్వాదశకపాలతిద్వాదశ-కపాలః । భవతి । సంవత్సర
 తిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఏవ । భాగధేయనేతి
 భాగ-ధేయన । కమయతి । సః । అస్మి । శాస్త్రః । స్వాత్ । యోనేః । ప్రజామితి ప్ర-జామ్
 ప్రేతి । అనయతి । వారుజేన । ఏవ । ఏనమ్ । వరుణపాశాదితి వరుణ-పాశాత్ । ముఞ్చతి
 దధిక్రావ్ణేతి దధి-క్రావ్ణే । పునాతి । హిరణ్యమ్ । దక్షిణా । పవిత్రమ్ । వై । హిరణ్యమ్
 పునాతి । ఏవ । ఏనమ్ ॥ ౨౩ ॥ వ్యతే । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితి
 ద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । పుత్రే । జాతే । యత్ । అష్టాకపాలత్యష్టా-కపాలః
 భవతి । గాయత్రియా । ఏవ । ఏనమ్ । బ్రహ్మవర్చసేనేతి బ్రహ్మ-వర్చసేన । పునాతి । యత్
 నవకపాలతిసమ్-కపాలః । త్రివృతేతి త్రి-వృతా । ఏవ । అస్మిన్ । తేజః । దధాతి । యత్
 దశకపాలతిదశ-కపాలః । విరాజేతి వి-రాజా । ఏవ । అస్మిన్ । అన్నార్ద్యమిత్యన్న-ఆర్యమ్
 దధాతి । యత్ । ఏకాదశకపాలతిత్యేకాదశ-కపాలః । త్రిపుభా । ఏవ । అస్మిన్ । ఇన్ద్రియమ్
 దధాతి । యత్ । ద్వాదశకపాలతిద్వాదశ-కపాలః । జగత్యా । ఏవ । అస్మిన్ । ప్రజాన్
 దధాతి । యస్మిన్ । జాతే । ఏతామ్ । ఇష్టిమ్ । నిర్వపతీతినిః-వపతి । పూతః ॥ ౨౪ ॥ ఏవ
 తేజో । అధ్యక్షాతిత్య-అధః । ఇన్ద్రియావీ । ప్రశుమానితి ప్రశు-మాన్ । భవతి । అనేతి ।

వై । ఏషు । సువర్గాదితీసువః-గాత్ । లోకాత్ । చిద్యతే । యః । దర్శకపూర్ణమాసయాతీ
 దర్శకపూర్ణమాస-యాతీ । నన్నీ । అమావాస్యమిత్యమా-వాస్యామ్ । వా । పౌర్ణమాసీమితి
 పౌర్ణ-మాసీమ్ । వా । అతిపాదయతీత్యతి-పాదయతి । సువర్గాయతీసువః-గాయ । పి
 లోకాయ । దర్శకపూర్ణమాసావితిదర్శ-పూర్ణమాసా । ఇత్యేతేతి । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాల
 మితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । అమావాస్యమిత్యమా-వాస్యామ్ । వా । పౌర్ణమాసీమితి
 పౌర్ణ-మాసీమ్ । వా । అతిపాద్యేత్యతి-పాద్యే । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్ని
 వైశ్వానరః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఏవ । ప్రీణాతి । అథో ఇతి । సంవత్సరమితి
 సమ్-వత్సరమ్ । ఏవ । అస్త్రై । ఉపేతి । ద్రధాతి । సువర్గస్యేతీసువః-గస్య । లోకస్య । సమస్త్యై
 ఇతి సమ్-అస్త్యై ॥ ౨౬ ॥ అథోఇతి । దేవతాః । ఏవ । అన్వారభ్యేత్యను-అరభ్య । సువర్గమితి
 సువః-గమ్ । లోకమ్ । ఏతి । వీరహేతివీర-హే । వై । ఏషుః । దేవాసామ్ । యః । అగ్నిమ్
 ఉద్వాసయతఇత్యుత్-వాసయతే । న । వై । ఏతస్య । బ్రాహ్మణాః । ఋతాయవత్యత-
 యవః । పురా । అన్నమ్ । అక్షన్నీ । అగ్నేయమ్ । అష్టాకపాలమిత్యష్టా-కపాలమ్ । నిరితి ।
 వపేత్ । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితి ద్వాదశ-కపాలమ్ । అగ్నిమ్ । ఉద్వాసయిష్య
 న్నిత్యుత్-వాసయిష్యన్ । యత్ । అష్టాకపాల ఇత్యష్టా-కపాలః । భవతి । అష్టాక్షరేత్యష్టా-
 అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రః । అగ్నిః । యావాన్ । ఏవ । అగ్నిః । తస్మై । అతిధ్యమ్ ।
 కరోతి । అథోఇతి । యథా । జనమ్ । యతే । అవసమ్ । కరోతి । తాదృక్ ॥ ౨౭ ॥ ఏవ ।
 తత్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలః । వైశ్వానరః । భవతి । ద్వాదశ । మాసాః । సంవత్సర
 మితిసమ్-వత్సరః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరః । ఖలు । వై । అగ్నేః । యోనీః । స్వామ్ ।
 ఏవ । ఏనమ్ । యోనీమ్ । గమయతి । ఆద్యమ్ । అస్య । అన్నమ్ । భవతి । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశ

కపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । మారుతమ్ । సప్తకపాలమితిసప్త-కపాలమ్ ।
 గ్రామకామితిగ్రామ-కామః । ఆహవనీయఇత్యా-హవనీయే । వైశ్వానరమ్ । అధీతి ।
 క్రయతి । గార్హపత్యితిగార్హ-పత్యే । మారుతమ్ । ప్రాప్తవస్యసస్యేతిపాప-వస్యసస్య
 విధృత్యాతివి-ధృత్యే । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలః । వైశ్వానరః । భవతి । ద్వాదశ
 మాసాః । సంవత్సరఇతీసమ్-వత్సరః । సంవత్సరేణీసమ్-వత్సరేణీ । ఏవ । అస్మై ।
 సజ్జాతానితి స-జ్జాతాన్ । ద్వాపయతి । మారుతః । భవతి ॥ ౨౮ ॥ మారుతః । వై ।
 దేవాసామ్ । ఏకః । దేవవిశేనేతి దేవ-విశేస । ఏవ । అస్మై । మనుష్యవిశమితిమనుష్య-
 విశమ్ । అవేతి । రున్తే । సప్తకపాలమితిసప్త-కపాలః । భవతి । సప్తగణాతిసప్త-గణాః వై
 మారుతః । గణకతిగణ-కః । ఏవ । అస్మై । సజ్జాతానితిస-జ్జాతాన్ । అవేతి । రున్తే ।
 అనూచ్యమానఇత్యను-ఉచ్యమానే । ఏతి । సార్దయతి । విశమ్ । ఏవ । అస్మై । అనువర్త
 నమిత్వను-వర్తనమ్ । కరోతి ॥ ౨౯ ॥ ప్రజాకామస్సంవత్సరఃపునాత్వేవైసమ్ప్రాతస్సమష్టై
 తాదృశ్కారుతోభవత్యేకాన్నత్రిగంశచ్చ ॥ ౩౦ ॥

అదిత్యమ్ । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । సజ్జామమితి సమ్-గ్రామమ్ । ఉపప్రయాస్య
 నిత్యుప-ప్రయాస్యన్ । ఇయమ్ । వై । అదితిః । అస్యామ్ । ఏవ । పూర్వే । ప్రతీతి । తిష్ఠన్తి
 వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఆయతనమిత్యా-
 యతనమ్ । గత్వా । సంవత్సరఇతీసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవత్సరఇతి
 సమ్-వత్సరః । ఖలు । వై । దేవాసామ్ । ఆయతనమిత్యా-యతనమ్ । ఏతస్మాత్ । వై ।
 ఆయతనాదిత్యా-యతనాత్ । దేవాః । అనురాన్ । అజయన్తి । యత్ । వైశ్వానరమ్ ।
 ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిర్వపతీనిః-వపతి । దేవాసామ్ । ఏవ । ఆయతన

ఇత్యాయతనే । యతతే । జయతి । తమ్ । సుక్ష్మామమితిసమ్-గ్రామమ్ । ఏతస్మిన్నే । వై
 ఏతా । మృతాతేఐతి ॥౨౦॥ యః । విద్విషాణయోరితివి-ద్విషాణయోః । అస్మిమ్ । అత్తి ।
 వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । విద్విషాణయోరితి
 వి-ద్విషాణయోః । అస్మిమ్ । అగ్న్యై । సంవత్సరఐతిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః
 సంవత్సరస్వదితమితిసంవత్సర-స్వదితమ్ । ఏవ । అత్తి । న । అస్మిన్నే । మృతాతే ఐతి ।
 సంవత్సరాయేతిసమ్-వత్సరాయే । వై । ఏతా । సమితి । అమాతే ఐతి । యా । సమమాతే
 ఐతిసమ్-అమాతే । తయోః । యః । ఘోర్షః । అభిద్రుహ్యతీత్యభి-ద్రుహ్యతి । తమ్ ।
 వరుణః । గృహ్లాతి । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ ।
 సమమానయోరితిసమ్-అమానయోః । ఘోర్షః । అభిద్రుహ్యతీత్యభి-ద్రుహ్యతి । సంవత్సర
 ఐతిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవత్సరమితిసమ్-వత్సరమ్ । ఏవ । అప్యై
 నిర్వరుణమితి నిః-వరుణమ్ ॥౨౧॥ పరస్తాత్ । ఆభీతి । ద్రుహ్యతి । న । ఏనమ్ । వరుణః
 గృహ్లాతి । అవ్యమ్ । వై । ఏషః । ప్రతీతి । గృహ్లాతి । యః । అవీమ్ । ప్రతిగృహ్లాతీతిప్రతి-
 గృహ్లాతి । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । అవీమ్
 ప్రతిగృహ్యతీప్రతి-గృహ్యతి । సంవత్సరఐతిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవత్సర
 స్వదితామితిసంవత్సర-స్వదితామ్ । ఏవ । ప్రతీతి । గృహ్లాతి । న । అవ్యమ్ । ప్రతీతి । గృహ్లాతి
 అత్యసః । వై । ఏషః । మాత్రామ్ । అప్నోతి । యః । ఉభయాదత్ । ప్రతిగృహ్లాతీతి ప్రతి-
 గృహ్లాతి । అశ్వమ్ । వా । పురుషమ్ । వా । వైశ్వానరమ్ । ద్వాదశకపాలమితి ద్వాదశ-
 కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఉభయాదత్ ॥౨౨॥ ప్రతిగృహ్యతీ ప్రతి-గృహ్యతి । సంవత్సర
 ఐతిసమ్-వత్సరః । వై । అగ్నిః । వైశ్వానరః । సంవత్సరస్వదితమితిసంవత్సర-స్వదితమ్ ।

ఏవ ప్రతితి గృహ్యతి న ఆత్మనః మాత్రామ్ ఆప్యోతి వైశ్వానరమ్ ద్వారశకపాలమితి
 ద్వారశ-కపాలమ్ నిరితి వపేత్ సనిమ్ ఏష్యన్ సువపురమితిసమ్-వపురః వై
 అగ్నిః వైశ్వానరః యదా ఖలు వై సువపురమితిసమ్-వపురమ్ జనతాయామ్
 చరితి అథ స ధ్వార్యమితిధన-అర్హ భవతి యత్ వైశ్వానరమ్ ద్వారశకపాలమితి
 ద్వారశ-కపాలమ్ నిర్వపతితినః-వపతి సువపురసాతామితిసువపుర-సాతామ్ ఏష
 సనిమ్ అభి ప్రేతి చ్యవతే దాసకామాఇతిదాస-కామాః అస్మై ప్రజాతిప్ర-జా
 భవన్తి యః వై సువపురమితిసమ్-వపురమ్ ॥౩౩॥ ప్రయుజ్యేతి ప్ర-యుజ్య న
 విముఞ్చతీతివి-ముఞ్చతి అప్రతిప్యానకత్యపతి-స్థానః వై సః భవతి ఏతమ్ ఏష
 వైశ్వానరమ్ పునః అగత్యత్యా-గత్య నిరితి వపేత్ యమ్ ఏవ ప్రయుజ్యతిప్ర-
 యుజ్యే తమ్ భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన వీతి ముఞ్చతి ప్రతిప్యేతిప్రతి-స్థిత్యై
 యయా రజ్ఞా ఉత్తమామిచ్యుత్-తమామ్ గామ్ ఆజేదిత్యా-అజేత్ తామ్ శ్రాశ్చవ్యాయా
 ప్రేతి హిణుయాత్ నిర్ముతిమితినిః-ముతిమ్ ఏవ అస్మై ప్రేతి హిణోతి ॥౩౪॥

॥ మృజాతేనిర్వరుణంవపేదుభయాదద్యోవైసువపురగంపట్రిగంశచ ॥౬॥

ఇన్ద్రమ్ చరుమ్ నిరితి వపేత్ పశుకామితిపశు-కామః ఇన్ద్రాః వై పశవః
 ఇన్ద్రమ్ ఏవ స్వేన భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన ఉపేతి ధావతి సః ఏవ అస్మై
 పశున్ ప్రేతి యచ్ఛతి పశుమానితిపశు-మాన్ ఏవ భవతి చరుః భవతి స్వాత్
 ఏవ అస్మై యోనేః పశున్ ప్రేతి జనయతి ఇన్ద్రాయ ఇన్ద్రయావతతిన్ద్రయ-
 వతే పురోదాశమ్ ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ నిరితి వపేత్ పశుకామ
 ఇతిపశు-కామః ఇన్ద్రయమ్ వై పశవః ఇన్ద్రమ్ ఏవ ఇన్ద్రయావన్తమితిన్ద్రయ -

వస్త్రమ్ । సేనా । భాగదేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః ॥౨౫॥ ఏవ । అస్త్రై
 ఇన్ద్రియమ్ । ప్రశాన్ । ప్రేతి । యచ్చతి । వశుమానితివశు-మాన్ । ఏవ । భవతి । ఇన్ద్రియా
 ఘర్మపతతిఘర్మ-వతే । పురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాలమిత్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి ।
 వపేత్ । బ్రహ్మవర్చసకామఃబ్రహ్మవర్చస-కామః । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ ।
 వై । ఘర్మః । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । ఘర్మవస్తమితిఘర్మ-వస్తమ్ । సేనా । భాగదేయేనేతిభాగ-
 ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మిన్మి । బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ ।
 దధాతి । బ్రహ్మవర్చసీతిబ్రహ్మ-వర్చసీ । ఏవ । భవతి । ఇన్ద్రియా । అర్మపతతిఘర్మ-వతే
 పురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాలమిత్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । అస్మిన్మామిత్యస్మి-
 కామః । అర్మః । వై । దేవానామ్ । అస్మిన్మి । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । అర్మవస్తమిత్యర్మ-వస్తమ్ । సేనా
 భాగదేయేనేతిభాగ-ధేయన ॥౨౬॥ ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్త్రై । అస్మిన్మి । ప్రేతి
 యచ్చతి । అన్నాదఃకామ-కామః । ఏవ । భవతి । ఇన్ద్రియా । ఘర్మపతతిఘర్మ-వతే ।
 పురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాలమిత్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ఇన్ద్రియా । ఇన్ద్రియావత
 తీన్ద్రియ-వతే । ఇన్ద్రియా । అర్మవతతిఘర్మ-వతే । భూతికామఃభూతి-కామః । యత్
 ఇన్ద్రియా । ఘర్మపతతిఘర్మ-వతే । నిర్వపతీతిని-వపతి । శిరః । ఏవ । అస్య । తేన ।
 కరోతి । యత్ । ఇన్ద్రియా । ఇన్ద్రియావతతీన్ద్రియ-వతే । అత్మానీమ్ । ఏవ । అస్య । తేన
 కరోతి । యత్ । ఇన్ద్రియా । అర్మవతతిఘర్మ-వతే । భూతః । ఏవ । అన్నాద్యకామ-కామః
 ప్రేతి । తిష్ఠతి । భవతి । ఏవ । ఇన్ద్రియా ॥౨౭॥ అగ్నింహోరామురకామ-మునీ ।
 పురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాలమిత్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । యః । ప్రావృషా ।
 గ్రహీతుః । స్వాత్ । ప్రాప్నోతి । వై । అగ్నింహోరామురకామ-మునీ । ఇన్ద్రియమ్ । ఏవ । అగ్నింహోరామురకామ-

ముచేమ . స్వేన . భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేతి . భావతి . సా . పున . పునస్తి .
 ప్రాప్యనే . అగంహసః . ముఖ్యతి . అన్వాయ . శ్రేష్ఠ్యాయ . పురోదాశీమ్ . ఏకాదశహింస
 మిత్యేకాదశ-కప్తాలమ్ . నిరితి . వపేత్ . యమ్ . కృష్ణ . శుభ్ర . భ్రవేనీర్ద్రునిధ-
 వేపరన్న . రాస్యాతి . వా . అభీతి . సద్వియూరితీనమ్-శ్చయః . అప్యేమ్ . పున . శ్రేష్ఠ్యమ్
 స్వేన . భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేతి . భావతి . సా . పున . అస్మాత్ . కృష్ణ . ॥౩౦॥
 అపేతి . వాన్తి . అన్వాయ . త్రాత్రే . పురోదాశీమ్ . ఏకాదశహింసమిత్యేకాదశ-కప్తాలమ్
 నిరితి . వపేత్ . బద్ధః . వా . పరియత్సతివర-యాత్స . భా . అప్యేమ్ . పున . త్రాతారీమ్ . కృష్ణ .
 భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేతి . భావతి . సా . పున . పునస్తి . త్రాయతి . అన్వాయ .
 అర్కాశ్చమేధవతఅత్యర్కాశ్చమేధ-వతే . పురోదాశీమ్ . ఏకాదశహింసమిత్యేకాదశ-కప్తాలమ్
 నిరితి . వపేత్ . యమ్ . మహాయజ్ఞుతిమహా-యాజ్ఞ . స . ఉత్తనమీదికృష్ణ-సమేత్ .
 ఏతే ఇతి . వై . మహాయజ్ఞస్యేతిమహా-యాజ్ఞ్య . అస్యేతి . తదాచి . యత్ . అర్కాశ్చమేధ
 విత్యర్క-అశ్చమేధ . అప్యేమ్ . ఏవ . అర్కాశ్చమేధవగ్నమిత్యర్కాశ్చమేధ-వగ్నమ్ . కృష్ణ .
 భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేతి . భావతి . సా . పున . అస్మై . అర్చణ . మహాయజ్ఞుతి
 మహా-యాజ్ఞమ్ . చ్చావయతి . ఉపేతి . ఏనమ్ . మహాయజ్ఞుతిమహా-యాజ్ఞ . నమతి . ॥౩౧॥
 ఇన్ద్రియాపన్నగ్ంస్వేనఽగధేయనోపధావతిసోఽ ర్కవద్గ్ంస్వేనభాగధేయనైవేన్ద్రయా
 స్మాన్మధోఽ స్రైసప్తవ ॥౩॥

అన్వాయ . అస్యజవత్యను-ఋజవే . పురోదాశీమ్ . ఏకాదశహింసమిత్యేకాదశ-
 కప్తాలమ్ . నిరితి . వపేత్ . గ్రామరామతిగ్రామ-శాఖ . అప్యేమ్ . పున . అస్యజవత్యను-
 ఋజవే . స్వేన . భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేతి . భావతి . సా . పున . అస్మై .

సుఖానంద స-కాశాన్ అనుకానిత్యను-కాన్ కరోతి గ్రామీ ఏవ భవతి ఇన్ద్రాక్షి
 రుమ్ నిరితి వప్తిక్ యస్య సేనా అసగంశిత్యసీమ్-శితా ఇవ స్యాత్ ఇన్ద్రాక్షి
 వై సేనాన్ది దేవతా ఇన్ద్రాక్షిమ్ ఏవ స్వేన భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన ఉపేతి
 రావతి సా ఏవ ఇన్ద్రాక్షి సేనామ్ సమితి శ్చతి బల్బజాన్ అపేతి ॥౪౦॥ ఇన్ద్రే
 సమితి ఉచ్ఛ్వాత్ గా యత అరిష్టస్నేత్యధి-స్సన్నా స్యమేహదితని-అమేహాత్ తతః
 బల్బజా ఉరితి అరిష్టస్నే గహామ్ ఏవ ఏసమ్ న్యాయమితిని-అయమ్ అపినీయే
 త్యని-నీయ గా వేదయతి ఇన్ద్రాయ మన్యుమతఇతిమన్యు-మతే మనస్వతే
 పురోరాశేమ్ ఏతారకకపాలమిత్యేతారక-కపాలమ్ నిరితి వప్తిక్ సన్ద్రామితిసమ్-
 గ్రామే సంయత్తఇతిసమ్-యత్తే ఇన్ద్రయేణ వై మన్యునా మనసా సన్ద్రామితి
 సమ్-గ్రామమ్ ఇయతి ఇన్ద్రేమ్ ఏవ మన్యుమన్తమితిమన్యు-మన్తమ్ మనస్వన్తమ్
 సేనా భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన ఉపేతి రావతి సః ఏవ అస్మిన్ ఇన్ద్రయమ్
 మన్యుమ్ మనః ద్రధాతి జయతి తమ్ ॥౪౧॥ సన్ద్రామితి సమ్-గ్రామమ్ ఏతామ్
 ఏవ నిరితి వప్తిక్ యః హతమనాఇతిహత-మనాః స్వయమ్భావతిస్వయమ్-
 పాహ ఇవ స్యాత్ ఏతాని హి వై ఏతస్యాత్ అపక్రాన్తానీత్యప-క్రాన్తాని అథ
 ఏష హతమనాఇతిహత-మనాః స్వయమ్భావతిస్వయమ్-పాహ ఇన్ద్రేమ్ ఏవ
 మన్యుమన్తమితిమన్యు-మన్తమ్ మనస్వన్తమ్ స్వేన భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన
 ఉపేతి రావతి సః ఏవ అస్మిన్ ఇన్ద్రయమ్ మన్యుమ్ మనః ద్రధాతి వ హతమనా
 ఇతిహత-మనాః స్వయమ్భావతిస్వయమ్-పాహ భవతి ఇన్ద్రాయ రాతే పురోరాశేమ్
 ఏతారకకపాలమిత్యేతారక-కపాలమ్ నిరితి వప్తిక్ యః క్రామయేత రాసేతాహా

ఇతిదాస-కామూః । మే । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । స్తుతా ॥౪౩॥ ఇతి । ఇష్టీమ్ । ఏవ । దాతారీమ్
 స్వేన । భాగధేయేనేతి భాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మై । దాసకామూ
 ఇతిదాస-కామూః । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । కర్రోతి । దాసకామూఇతిదాస-కామూః । అస్మై ।
 ప్రజాఇతిప్ర-జాః । భవన్తి । ఇన్ద్రాయ । ప్రదాత్రఇతిప్ర-దాత్రీ । స్తురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాల
 మిశ్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । యస్మై । ప్రశ్నీమ్ । ఇవ । సత్ । న । ప్రదీయేతేతి
 ప్ర-దీయేత । ఇష్టీమ్ । ఏవ । ప్రదాతారమితిప్ర-దాతారీమ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-
 ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ । అస్మై । ప్రేతి । రాపయతి । ఇన్ద్రాయ । సుత్రావ్య
 ఇతిసు-త్రావ్యే । పురోదాశీమ్ । ఏకారశకపాలమిశ్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ ।
 అపరుద్ధఇత్యప-రుద్ధః । వా ॥౪౩॥ అపరుద్ధమానఇత్యప-రుద్ధమానః । వా । ఇష్టీమ్ ।
 ఏవ । సుత్రామాణమితిసు-త్రామాణమ్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి
 ధావతి । సః । ఏవ । ఏనమ్ । త్రాయతే । అనపరుద్ధఇత్యనప-రుద్ధః । భవతి । ఇన్ద్రః । వై
 సద్యక్షితిస-ద్యక్షే । దేవతాభిః । ఆసీత్ । సః । న । వ్యావృతమితివి-అవృతమ్ । అగచ్ఛత్ ।
 సః । ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ । ఉపేతి । అధావత్ । తస్మై । ఏతమ్ । ఇన్ద్రమ్ । ఏకారశ
 కపాలమిశ్యేకారశ-కపాలమ్ । నిరితి । అవపత్ । తేన । ఏవ । అస్మిన్మై । ఇన్ద్రాయమ్ । అదధాత్
 శక్వరీ ఇతి । యాజ్ఞాసువాక్యేఇతియాజ్ఞా-అనువాక్యే । అకరోత్ । వజ్రః । వై । శక్వరీ ।
 సః । ఏనమ్ । వజ్రః । భూక్త్యే । ఐన్ద ॥౪౪॥ సః । అభవత్ । సః । అభిభేత్ । భూవః । ప్రేతి
 మా । ధక్ష్వతి । ఇతి । సః । ప్రజాపతిమితిప్రజా-పతిమ్ । పునః । ఉపేతి । అధావత్ ।
 సః । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । శక్వర్యాః । అధీతి । రేవతీమ్ । నిరితి । అమిమీత । శాస్త్రీ
 అపదాహాయేత్యప్ర-దాహాయ । యః । అలీమ్ । క్రియై । నన్నై । సద్యక్షితిస-ద్యక్షే ।

సమానైః । స్యాత్ । తస్మై । ఏతమ్ । బ్రహ్మమ్ । ఏతాదశకపాలమిత్యేతాదశ-కపాలమ్ । నిరితి ।
 వపేత్ । ఇష్టమ్ । ఏవ । స్వేన । భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన । ఉపేతి । ధావతి । సః । ఏవ
 అస్మిన్న । బ్రహ్మయమ్ । దధాతి । దేవతీ । పురోసువాక్యేతిపురః-అనువాక్యా । భవతి । శాస్త్రే
 అప్రదాహాయేత్యప్-దాహాయ । కర్తరీ । యాక్యా । పఞ్జః । వై । కర్తరీ । సః । ఏనమ్ ।
 వఙ్ఠః । భూక్త్యే । ఇన్దే । భవతి । ఏవ ॥౪౧॥

॥ అపితగ్గంసుర్వైష్ట్యభవతిచతుర్థకవ ॥౫॥

అగ్నావైష్ట్యమిత్యేగ్నా-వైష్ట్యమ్ । ఏతాదశకపాలమిత్యేతాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్
 అభిచరన్మిత్యభి-చరన్ । సరస్వతీ । అబ్యధాగేత్యాబ్య-భాగా । స్యాత్ । భార్హస్పత్యః । చరు
 యత్ । అగ్నావైష్ట్యమిత్యేగ్నా-వైష్ట్యమ్ । ఏతాదశకపాలమిత్యేతాదశ-కపాలమ్ । భవతి ।
 అగ్నిః । సర్వాః । దేవతాః । విష్ణుః । యజ్ఞః । దేవతాభిః । చ । ఏవ । ఏనమ్ । యజ్ఞేన । చ
 అభీతి । చరతి । సరస్వతీ । అబ్యధాగేత్యాబ్య-భాగా । భవతి । వాక్ । వై । సరస్వతీ । వాచా
 ఏవ । ఏనమ్ । అభీతి । చరతి । భార్హస్పత్యః । చరుః । భవతి । బ్రహ్మ । వై । దేవానామ్ ।
 బృహస్పతిః । బ్రహ్మణా । ఏవ । ఏనమ్ । అభీతి । చరతి ॥౪౨॥ ప్రతీతి । వై । పరస్తాత్ ।
 అభిచరన్మిత్యభి-చరన్ । అభీతి । చరన్ । ద్యేద్యేఇతిద్యే-ద్యే । పురోసువాక్యేతిపురః-
 అనువాక్యే । కుర్వాత్ । అతీతి । ప్రయుక్త్యాఇతిప్ర-యుక్త్యే । ఏతయా । ఏవ । యజేత ।
 అభిచరన్మిత్యభి-చరన్ । దేవతాభిః । ఏవ । దేవతాః । ప్రతిచరతీతిప్రతి-చరతి
 యజ్ఞేన । యజ్ఞమ్ । వారా । వాచమ్ । బ్రహ్మణా । బ్రహ్మ । సః । దేవతాః । చ । ఏవ । యజ్ఞమ్
 చ । ముర్ధ్నః । వ్యవసర్పతీతివి-అవసర్పతి । తస్య । న । కుతః । చన । ఉపావ్యాధిత్యప్-
 అవ్యాధః । భవతి । స । ఏనమ్ । అభిచరన్మిత్యభి-చరన్ । స్మృణోతి । అగ్నావైష్ట్యమిత్యేగ్నా-

జైష్ఠవమ్ । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । యమ్ । యజ్ఞః । న
 ॥౪౭॥ ఉప్సవమేరిత్యుప-సమేత్ । అగ్నిః । సర్వాః । దేవతాః । విష్ణుః । యజ్ఞః । అగ్నిమ్ ।
 చ । ఏవ । విష్ణుమ్ । చ । స్వేస । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయస । ఉపేతి । ధాచతి । తా । ఏవ
 అస్త్రై । యజ్ఞమ్ । ప్రేతి । యచ్చక్షుః । ఉపేతి । ఏసమ్ । యజ్ఞః । సమతి । అగ్నావైష్ఠవమిత్యగ్నా-
 జైష్ఠవమ్ । ఘృతే । చరుమ్ । నిరితి । వపేత్ । చక్షుష్కామతిచక్షుః-కామః । అగ్నిః । నై
 చక్షుషా । మసుష్యా । వీతి । ప్రశ్నన్తి । యజ్ఞస్య । దేవాః । అగ్నిమ్ । చ । ఏవ । విష్ణుమ్ ।
 చ । స్వేస । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయస । ఉపేతి । ధాచతి । తా । ఏవ ॥౪౮॥ అస్త్రిస్త్రై ।
 చక్షుః । ధత్తః । చక్షుష్మాన్ । ఏవ । భవతి । ధేన్వై । నై । ఏతత్ । రేణః । యత్ । అజ్యమ్ ।
 అనదుపాః । తణ్దులాః । మిథునాత్ । ఏవ । అస్త్రై । చక్షుః । ప్రేతి । జనయతి । ఘృతే ।
 భవతి । తేజః । నై । ఘృతమ్ । తేజః । చక్షుః । తేజసా । ఏవ । అస్త్రై । తేజః । చక్షుః । అపేతి
 రుస్తే । ఇన్ద్రియమ్ । నై । వీర్యమ్ । వృక్ష్యే । భ్రాతృవ్యః । యజమానః । అయజమానస్య ।
 అధ్వరకల్పామిత్యధ్వర-కల్పామ్ । ప్రేతి । నిరితి । వపేత్ । భ్రాతృవ్యే । యజమానే । న ।
 అస్య । ఇన్ద్రియమ్ ॥౪౯॥ వీర్యమ్ । వృక్ష్యే । పురా । వాచః । ప్రవదితోరితిప్ర-వదితోః । నిరితి
 వపేత్ । యావతీ । ఏవ । వాక్ । తామ్ । అప్రోదితామిత్యప్ర-ఉదితామ్ । భ్రాతృవ్యస్య । వృక్ష్యే
 తామ్ । అస్య । వాచమ్ । ప్రవదన్తీమితిప్ర-వదన్తీమ్ । అన్యాః । వాచః । అను । ప్రేతి । వదన్తి
 తాః । ఇన్ద్రియమ్ । వీర్యమ్ । యజమానే । దధతి । అగ్నావైష్ఠవమిత్యగ్నా-వైష్ఠవమ్ । ఉష్ణకపాల
 మిత్యష్ణా-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । ప్రాతన్నవనస్యేతి ప్రాతః-సవనస్య । ఆకాలంత్యా
 త్తాలే సురస్వతీ । అజ్యభాగేత్యజ్య-భాగా । స్వాత్ । భార్హస్పత్యః । చరుః । యత్ । ఉష్ణకపాల
 అత్యష్ణా-కపాలః । భవతి । ఉష్ణాభరత్యష్ణా-అక్షరా । గాయత్రీ । గాయత్రమ్ । ప్రాత్యుష్ణావతి

ప్రాతః-సవనమ్ । ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః-సవనమ్ । ఏవ । తేన । ఆర్షోతి ॥౧౦॥
 అగ్నావైష్టవమిత్యాగ్నా-వైష్టవమ్ । ఏకారకపాలమిత్యాకారక-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ ।
 మాద్యన్విసన్య । సవనన్య । ఆకాలఐత్యా-కాలే । సరస్వతీ । అప్యభాగేత్యాభ్య-భాగా । స్యాత్ ।
 భార్వాస్తుత్య । చరుః । యత్ । ఏకారకపాలమిత్యాకారక-కపాలమ్ । భవతి । ఏకారకాభ్యరే
 త్యాకారక-అక్షరా । త్రిష్యుమ్ । త్రిష్యుభమ్ । మాద్యన్విసమ్ । సవనమ్ । మాద్యన్విసమ్ । ఏష
 సవనమ్ । తేన । ఆర్షోతి । అగ్నావైష్టవమిత్యాగ్నా-వైష్టవమ్ । ద్వారకపాలమిత్విద్వారక-
 కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । తృతీయసవనస్యేతీతృతీయ-సవనన్య । ఆకాలఐత్యా-కాలే ।
 సరస్వతీ । అప్యభాగేత్యాభ్య-భాగా । స్యాత్ । భార్వాస్తుత్య । చరుః । యత్ । ద్వారకపాల
 ఐద్వారక-కపాలమ్ । భవతి । ద్వారకాభ్యరేతిద్వారక-అక్షరా । జగతి । జాగవమ్ । తృతీయసవన
 మితి తృతీయ-సవనమ్ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । ఏవ । తేన । ఆర్షోతి ।
 దేవతాభిః । ఏవ । దేవతాః ॥౧౧॥ ప్రతిచరతీతిప్రతి-చరతి । యజ్ఞేన । యజ్ఞమ్ । వాదా
 వాచమ్ । బ్రహ్మాదా । బ్రహ్మ । కపాలైః । ఏవ । ఛన్దాగేంసి । ఆర్షోతి । పురోదాశైః । సవనాది
 మైత్రావరుణమితిమైత్రా-వరుణమ్ । ఏకకపాలమిత్యేక-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । వశాయీ
 కాలే । యా । ఏవ । ఆసౌ । త్రాత్యవ్యస్య । వశా । అనూబన్వేత్యను-బన్వ్యా । సోఐతి । ఏష
 ఏషా । ఏకస్య । ఏకకపాలమిత్యేక-కపాలమ్ । భవతి । న । హి । కపాలైః । వశుమ్ । అరహతి
 అప్యమ్ ॥౧౨॥

॥ బ్రహ్మజైవైసమభిచరతియజ్ఞేనతావేవాస్వన్వియమాప్నోతిదేవతాస్సప్రతిగేంకపు ॥౧౩॥
 ఆసౌ । ఆదిత్య । న । వీతి । ఆరోచత । తస్మై । దేవాః । ప్రాయశ్చిత్తిమ్ । ఇహ్నన్తి ।
 తస్మై । ఏకమ్ । సోమాశ్రాద్రమితిసోమా-శ్రాద్రమ్ । చరుమ్ । నిరితి । అన్నపన్తి । తేన । ఏష

అస్మిన్నై . రుచమ్ . అదధుః . యః . బ్రహ్మవర్చసకామతిబ్రహ్మవర్చస-కామః . సోమః . తస్మై . ఏతమ్ . సోమారౌద్రమితిసోమా-రౌద్రమ్ . చరుమ్ . నిరితి . వపేత్ . సోమమ్ .
 చ . ఏవ . రుద్రమ్ . చ . స్వేస . భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయన . ఉపేత . భాద్ర . తా .
 ఏవ . అస్మిన్నై . బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ . ధన్య . బ్రహ్మవర్చసోబ్రహ్మ-వర్చసః
 ఏవ . భవతి . తిష్యావూర్ణమాసఇతితిష్యా-వూర్ణమాసే . నిరితి . వపేత్ . రుద్రః . గాఽ
 వై . తిష్యః . సోమః . వూర్ణమాస ఇతివూర్ణ-మాసః . సాక్షాదితి స-అక్షాత్ . ఏవ .
 బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ . అవేతి . రున్దే . పరిశ్రితఇతిపరి-శ్రితే . యాజుయతి
 బ్రహ్మవర్చసస్యేతిబ్రహ్మ-వర్చసస్య . పరిగృహీత్యాఇతిపరి-గృహీత్యై . శ్చైతాఽయే . శ్చైతమాదా
 ఇతిశ్చైత-వద్యాయై . దుగమ్ . మథితమ్ . అజ్యమ్ . భవతి . అజ్యమ్ . ప్రోక్షణమితిప్ర-
 ఉక్షణమ్ . అజ్యేన . మార్జయన్తే . యావత్ . ఏవ . బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ .
 తత్ . సర్వమ్ . కరోతి . అతీతి . బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ . త్రియశే . ఇతి .
 ఆహుః . ఈశ్వరః . దుశ్చర్యేతిదుః-చర్యా . భవితోః . ఇతి . మాసవీ ఇతి . ఋదో . రాద్యేణాఽ
 కుర్యాత్ . యత్ . వై . కిమ్ . చ . మనుః . అపదత్ . తత్ . భేషజమ్ . గాఽ . భేషజమ్ .
 ఏవ . అస్మై . కరోతి . యది . బిభీయాత్ . దుశ్చర్యేతిదుః-చర్యా . భవిష్యామి . ఇతి . సోమశ్శా
 మితిసోమా-శ్శాప్తమ్ . చరుమ్ . నిరితి . వపేత్ . సోమ్యః . వై . దేవతయా . పురుసు .
 శ్శాప్తాః . పశవః . స్వయా . ఏవ . అస్మై . దేవతయా . పశుభిరితిపశు-భిః . త్సామే . కరోతి
 న . దుశ్చర్యేతిదుః-చర్యా . భవతి . సోమారౌద్రమితిసోమా-రౌద్రమ్ . చరుమ్ . నిరితి .
 వపేత్ . ప్రజాకామతిప్రజా-కామః . సోమః . వై . రేతోధాఇతిరేతు-ధాః . అగ్ని . ప్రతాధావతి
 ప్ర-తాసామ్ . ప్రజనయితేతిప్ర-జనయితా . సోమః . ఏవ . అస్మై . రేతు . యథాతి . అగ్ని

ప్రజామితీప్ర-జామ్ | ప్రేతి | జనయతి | విస్తతే || ౧౫ || ప్రజామితీ ప్ర-జామ్ | సోమారాద్రమితీ
 సోమా-రౌద్రమ్ | చరుమ్ | నిరితి | వపేత్ | అభిచరన్వికృతి-చరన్ | సొమ్మ | వై | దేవతయా
 పురుషః | ఏషః | రుద్రః | యత్ | అగ్నిః | స్వాయాః | ఏవ | ఏనమ్ | దేవతాయై | నిష్క్రియేతి
 ని-క్రియ | రుద్రాయ | అపేతి | దధాతి | తావత్ | అర్తిమ్ | ఏతి | యుర్భుతి | సోమారాద్రమితీ
 సోమా-రౌద్రమ్ | చరుమ్ | నిరితి | వపేత్ | త్సోమయావేతి త్సోమ్-అమయావే | సోమేమ్
 వై | ఏతస్య | రసః | గచ్ఛతి | అగ్నిమ్ | శరీరమ్ | యస్య | త్సోమ్ | అమయతి | సోమేత్
 ఏవ | అస్య | రసేమ్ | నిష్క్రియాతీతిని-క్రియాతీ | అగ్నేః | శరీరమ్ | ఉత | యది || ౧౬ ||
 ఇతాసురితీత-అసుః | భవతి | జీవతి | ఏవ | సోమారుద్రయోరితిసోమా-రుద్రయోః |
 వై | ఏతమ్ | గ్రసితమ్ | హోతా | నిరితి | భిదతి | సః | ఈశ్వరః | అర్తిమ్ | అర్తరిత్యా-
 అర్తః | అనద్వాన్ | హోతా | దేయః | వహ్నిః | వై | అనద్వాన్ | వహ్నిః | హోతా | వహ్నినా
 ఏవ | వహ్నిమ్ | అత్యానమ్ | స్పృష్టోతి | సోమారాద్రమితీసోమా-రౌద్రమ్ | చరుమ్ | నిరితి
 వపేత్ | యః | క్రామయేత | స్వే | అస్మై | ఆయతనఞ్శ్యా-యతనే | భ్రాతృవ్యమ్ | జనయేయమ్
 ఇతి | వేదిమ్ | పరిగృహ్యేతిపరి-గృహ్య | అర్థమ్ | ఉద్దన్యాదిత్యుత్-హన్యాత్ | అర్థమ్ |
 న | అర్థమ్ | బర్హిషః | స్పృణ్ణీయాత్ | అర్థమ్ | న | అర్థమ్ | ఇద్యస్య | అభ్యాదద్యాదికృతి-
 ఆద్యాత్ | అర్థమ్ | న | స్వే | ఏవ | అస్మై | ఆయతనఞ్శ్యా-యతనే | భ్రాతృవ్యమ్ | జనయతి || ౧౭ ||

|| రుద్రోభేషజంవిస్తతేయదిస్పృణ్ణీయాదర్థంద్వాదేశచ || ౧౦౦ ||

బ్రథమ్ | ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ | నిరితి | వపేత్ | మారుతమ్ | స్వకపాల
 మితీ స్వ-కపాలమ్ | గ్రామకామఇతిగ్రామ-కామః | ఇన్ద్రేమ్ | చ | ఏవ | మరుతః | ధా
 స్వే | భాగధేయనేతిభాగ-ధేయన | ఉపేతి | ధావతి | తే | ఏవ | అస్మై | స్వకానితీని-

జాతాన్ । ప్రేతి । యచ్చన్తి । గ్రామీ । ఏవ । భవతి । అహవనీయజ్ఞా-హవనీయే । బ్రహ్మణా
 అధీతి । క్రయతి । గార్హపత్యజతిగార్హ-పత్యే । మారుతమ్ । ప్రాపవస్యసస్యేతిపావ-
 వస్యసస్య । విద్యుత్తాజతివి-ద్యుత్యే । సప్తకపాలజతిసప్త-కపాలః । మారుతః । భవతి ।
 సప్తగణ్డాజతిసప్త-గణ్డాః । వై । మరుతః । గణ్డశజతిగణ్డ-శః । ఏవ । అస్మై । సజాతానితిన-
 జాతాన్ । అవేతి । రున్తే । అనూచ్యమానజత్యను-ఉచ్యమానే । ఏతి । సోదయతి । విశమ్
 ఏవ ॥౧౫॥ అస్మై । అనువర్తానమిత్యను-వర్తానమ్ । కరోతి । ఏతామ్ । ఏవ । నిరితి ।
 వపేత్ । యః । కామయేత । క్షత్రాయ । చ । విశే । చ । సమదమితిస-మదమ్ । దధ్యామ్
 ఇతి । బ్రహ్మస్య । అవద్యన్నిత్యవ-ద్యన్మి । బ్రూయాత్ । ఇన్ద్రాయ । అన్వితీ । బ్రూహి । ఇతి
 ఆశ్రావ్యేత్యా-శ్రావ్యే । బ్రూయాత్ । మరుతః । యజ । ఇతి । మారుతస్య । అవద్యన్నిత్యవ-
 ద్యన్మి । బ్రూయాత్ । మరుద్వ్యజతి మరుత్-భ్యః । అన్వితీ । బ్రూహి । ఇతి । ఆశ్రావ్యేత్యా-
 శ్రావ్యే । బ్రూయాత్ । ఇన్ద్రమ్ । యజ । ఇతి । స్వే । ఏవ । ఏభ్యః । భాగధేయజతిభాగ-ధేయే
 సమదమితిస-మదమ్ । దధాతి । విత్త్యగ్ంహజాజతివి-త్త్యగ్ంహజాః । తిష్ఠన్తి । ఏతామ్ ।
 ఏవ ॥౧౬॥ నిరితి । వపేత్ । యః । కామయేత । కల్పేరన్మి । ఇతి । యథాదేవతమితియథా-
 దేవతమ్ । అవదాయేత్యవ-దాయ । యథాదేవతమితియథా-దేవతమ్ । యజేత్ । భాగధేయేనేతి
 భాగ-ధేయేన । ఏవ । ఏనాన్ । యథాయథమితియథా-యథమ్ । కల్పయతి । కల్పన్తే ।
 ఏవ । బ్రహ్మణా । ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ । నిరితి । వపేత్ । వైశ్వదేవమితి
 వైశ్వ-దేవమ్ । ద్వాదశకపాలమితిద్వాదశ-కపాలమ్ । గ్రామకామజతిగ్రామ-కామః ।
 ఇన్ద్రమ్ । చ । ఏవ । విశ్వాన్ । చ । దేవాన్ । స్వేన । భాగధేయేనేతిభాగ-ధేయేన । ఉపేతి
 ధావతి । తే । ఏవ । అస్మై । సజాతానితిన-జాతాన్ । ప్రేతి । యచ్చన్తి । గ్రామీ । ఏవ । భవతి

ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ | వరుణాయ | అదిత్యపతంత్యాదిత్య-పతే | చరుమ్
 తతః | వై | ఇస్త్రిమ్ | దేవాః | జ్యైష్ఠ్యాయ | అభి | సమితి | అజానత | యః | సమానైః | మిథః
 విప్రియతివి-ప్రియః | స్యాత్ | తమ్ | ఏతయా | సంజ్ఞాన్యేతిసమ్-జ్ఞాన్యా | యాజయేత్ |
 అగ్నయే | వసుమతతివసు-మతే | పురోదాశమ్ | అప్యైకపాలమిత్యప్యై-కపాలమ్ | నిరితి
 వపేత్ | సోమాయ | రుద్రవతతిరుద్ర-వతే | చరుమ్ | ఇన్ద్రాయ | మరుత్వతే | పురోదాశమ్
 ఏకాదశకపాలమిత్యేకాదశ-కపాలమ్ | వరుణాయ | అదిత్యపతంత్యాదిత్య-పతే | చరుమ్
 ఇస్త్రిమ్ | ఏవ | ఏసమ్ | భూతమ్ | జ్యైష్ఠ్యాయ | సమానాః | అభి | సమితి | జానతే | వసిష్ఠః
 సమానానామ్ | భవతి || ౬౩ ||

|| విశమవతిప్యన్యేతామేవాధైన్ద్రస్యయాజ్ఞానువాక్యేతంవరుణాయచతుర్దశ చ || ౧౧ ||

హిరణ్యగర్భతిహిరణ్య-గర్భః | అవః | హా | యత్ | ప్రజాపతతిప్రజా-పతే || సః |
 వేద | పుత్రః | పితరమ్ | సః | మాతరమ్ | సః | సూనుః | భువత్ | సః | భువత్ | పుసర్భు
 తిపుసః-మఘః || సః | ద్యామ్ | ఔర్ధ్వత్ | అన్తరిక్షమ్ | సః | సువః | సః | విశ్వాః | భువః |
 అభవత్ | సః | ఏతి | అభవత్ || ఉదితి | ఉ | త్యమ్ | చిత్రమ్ || సః | ప్రత్నవదితిప్రత్న-
 వత్ | నవీయసా | అగ్నే | ద్యుమ్నేన | సంయతేతిసమ్-యతా || బృహత్ | తతన్త | భానునా
 నీతి | కావ్యా | వేధసః | శశ్యతః | కః | హస్తే | దధానః || ౬౪ || నర్యా | పురాణి || అగ్నిః
 భువత్ | రయిపతిరితిరయి-పతిః | రయీణామ్ | సత్రా | చక్రాణః | అమృతాని | విశ్వా ||
 హిరణ్యపాడిమితిహిరణ్య-పాడిమ్ | ఉతయే | సవితారమ్ | ఉపేతి | వ్వాయే || సః |
 దేతా | దేవతా | పదమ్ || వామమ్ | అద్య | సవితః | వామమ్ | ఉ | శ్య | దివేదీవతిదివే-
 దివే | వామమ్ | అస్మభ్యమిత్యస్మ-భ్యమ్ | సావీః || వామస్య | హి | క్షయస్య | దేవ | భావే

అయా . ధియా . వామభాజితవామ-భాజః . స్వామి ॥ బట్ . ఇక్ష్వా . పర్వతానామ్ .
 ధిరమ్ . దిభిరసి . వృద్ధివి ॥ ప్రేతి . యా . భూమి . ప్రవత్సతి . మహ్నా . జినాషి ॥ ౬౫ ॥
 మహిని ॥ సోమాసః . త్వా . విచారిణీతివి-చారిణీ . ప్రతీతి . స్తోభన్తి . అర్చుభిరిత్యన్తు-
 థిః ॥ ప్రేతి . యా . వాఙ్మ . న . హేషన్తమ్ . పేరుమ్ . అస్యో . అర్చుని ॥ ఋద్ధూదరీణ .
 నభ్యా . సచేయ . యః . మా . న . రిష్టేత్ . హార్యశ్చేతిహారి-అశ్య . పీతః ॥ అయమ్ . యః
 సోమః . న్యధాయాతీని-అధాయ . అస్యేతి . తస్మై . ఇష్టేమ్ ॥ ప్రతిరమితప్ర-తిరమ్ . ఏమి
 అచ్చ ॥ అపాన్తమన్యురిత్యాపాన్త-మన్యు . తృపప్రభర్మేతితృపప్-ప్రభర్మా . ధుసః . శిమీవాస
 కరుమానితికరు-మాన్ . ఋణీషి ॥ సోమః . విశ్వాని . అతసా . వనాని . న . అర్వాక్ .
 ఇష్టేమ్ ॥ ప్రతిమానానీతిప్రతి-మానాని . దేభూః ॥ ప్రేతి ॥ ౬౬ ॥ సువాసః . సోమః . ఋత్యురి
 త్యత-యః . చికేత . ఇన్దాయ . బ్రహ్మ . జమదగ్నిః . అర్చన్మి ॥ పృషా . యన్తా . అస్తి .
 కవసః . తురస్య . అన్తః . యచ్చ . గృణతే . ధర్త్రమ్ . దృగ్ంహ ॥ సబార్తజితీస-బార్తః .
 తే . మదమ్ . చ . శుష్మయమ్ . చ . బ్రహ్మ . నరః . బ్రహ్మకృతజిబ్రహ్మ-కృతః . సపర్వన్మి ॥
 అర్క . వా . యత్ . తురతే . సోమచక్షాజితిసోమ-చక్షాః . తత్ర . ఇత్ . ఇప్తః . దర్తతే .
 పృథ్వితిపృక్-సు . తుర్యామ్ ॥ వషట్ . తే . విష్టో . ఆసః . ఏతి . కృణోమి . తత్ . మే .
 జపస్వ . శిపివిష్టేతిశిపి-విష్ట . హవ్యమ్ ॥ ౬౭ ॥ వర్తన్తు . త్వా . సుష్టుతయజితిసు-స్టుతయజ
 గిరః . మే . యూయమ్ . ప్రాత . స్వస్తిభిరితిస్వస్తి-భిః . సదా . నః ॥ ప్రేతి . తత్ . తే . అర్చ
 శిపివిష్టేతిశిపి-విష్ట . నామ . అర్క . శగ్ంసామి . వయునాని . విద్వాన్ ॥ తమ్ . త్వా . గృణామి
 తవసమ్ . అతవీయాన్ . క్షయన్తమ్ . అస్య . రజసః . పరాకే ॥ కిమ్ . ఇత్ . తే . విష్టాజి
 పరిరక్ష్యమితిపరి-రక్ష్యమ్ . భూత్ . ప్రేతి . యత్ . వవక్షే . శిపివిష్టజితిశిపి-విష్ట . అస్మి

ప్రజాపతిస్తాస్సుష్టాత్ గుయేవధి కృతే గుయేకామా యా గుయే స్వవతే వైశ్వానర
 మాదిత్యంచరుమైత్రంచరుమిన్ద్రాయాస్సృజవత్కావైష్ణవముసోసోమాశాద్రమైత్రమేకాదశ
 కపాలగంపిరణ్యగర్భద్వాదశ ॥౧౨॥

ప్రజాపతిర్గుయేకామాయాభిసంభవతో యాపద్విషాజయోర్విభవంసోహిదాగ్నా శైష్ణవ
 ముపరిష్టాద్వాసీదాశ్వాగ్ంస్తమేకసప్తతిః ॥౧౩॥

॥ప్రజాపతిః ప్రేదుహరివక్త్రుతస్య ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥

॥ తద్భువ్ ॥

॥ శ్రీ కృష్ణార్జుణమస్తు ॥

ద్వితీయ ప్రక్షస్యమాప్తుః